СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕННИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 193. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 18 серпня, 1934.

VOL. XLII. No. 193. Jersey City, N. J., Saturday, August 18, 1934. THREE CENTS.

УРЯД ПЛЯНУЄ КОНТРОЛЮ НАД РІЛЬНИЧОЮ ПРОДУКЦІЄЮ

ВАШИНҐТОН. — Бюро Ріллничої Господарки обчислило, що вся надвишка рільничих продуктів знищена останньою посухою. Супроти цього уряд береться тепер до радикальної ревізії рільничої політики.

Програма департаменту рільництва йде так далеко, що департамент мусить для цього мати відповідні нові закони. Проєкт цих законів якраз тепер виробляє департамент для предложення їх найближчій сесії конгресу. Проєктоване законодавство кладе головний натиск на контролю поширення управи рільничих продуктів. Цей контроль поширення уряд не покине навіть у найближчому році, коли він буде старатися довести до виповнення припасів рільничих продуктів, вичерпаних посухою.

Уряд далі виробляє плян магазинування рільничих продуктів на фармах та видавання на рахунок цих припасів позичок.

СУД ПРИЗНАЄ СПОЖИВАЧАМ ПРАВО ДО СТРАЙКУ.

НЮ ЙОРК. — Група пекарських підприємців з дільниці Бронкс домагалася, щоб суд заборонив консументам пікетувати пекарні. Пекарі стояли на становищі, що право до пікетування мають тільки робітники, але не консументи.

Суд станув на іншім становищі і видав рішення, що консументи теж мають право пікетувати підприємства, коли вони почуваються покривджені, приміром, занадто високими цінами або злою якістю товару.

ЗАГРОЗА ГЕНЕРАЛЬНОГО СТРАЙКУ В ТКАЦЬКІМ ПРОМИСЛІ.

НЮ ЙОРК. — Конвенція „Юнайтид Текстил Воркерс оф Америка" постановила викликати робітників цього промислу на генеральний страйк.

Як прийде до страйку, то буде це один з найбільших страйків в історії американського робітництва, бо ця юнія сама має коло 300,000 членів, а вона може ще потягнути за собою коло 200,000 інших, незорганізованих робітників промислу.

Страйк має початися дня 1. вересня. Робітники домагаються розвязання компанійної юнії. Американська Федерація Праці заявила, що вона стоїть за страйк з усіми своїми засобами.

ВАЖНИЙ ДОБУТОК СТАЛЕВОЇ ЮНІЇ.

ПИТСБУРҐ (Па.). — Краєва Робітнича Рада видала в спорі між робітниками й сталевими підприємцями важне рішення, в котрім каже, що підприємці мають може моральний інтерес в організації робітників, але не мають правного інтересу; тому підприємці не мають права добиватися від робітничої юнії подати підприємцям спис членів юнії.

БУНТ ВЯЗНІВ У МІСЬКІЙ ВЯЗНИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Понад 1,200 вязнів міської вязниці на Велфер Айленді збунтувалися та цілими годинами зчиняли пекольний галас, поки вязничний комісар не довідався про причини бунту та запевнив вязнів, що чутки про обкроєння прав вязнів неправдиві.

Серед вязнів пішли сплетні, що їх позбавлено прав до скорочення кари та що їх мають набудуче кормити тільки „сендвичами".

УБИВ ЖІНКУ.

БЕРҐЕН (Нью Джерзі). — Марія Данько ворожила своїм гостям з карт, а скінчивши ворожбу, хотіла відвести гостей комів. Муж заборонив їй вийти з хати. Гості пішли самі, але за якийсь час пані Данько вибігла з мешкання, а за нею біг її муж, вимахуючи револьвером. Жінка втекла до мешкання сусіда Романа Голубевського, що жив на тім самім поверсі, але муж її вломився в мешкання за нею. Тут він стрілив їй у голову, а коли вона впала без життя, звернув револьвер собі до виска й одним вистрілом убив себе на місці.

Сусіди кажуть, що Данько не працював три роки та що його жінка удержувала себе, мужа й троє дітей, викладаючи карти.

ПРОДАВ ЖІНКУ?

ГОБОКЕН (Нью Джерзі). — Поліція арештувала 40-літнього Річарда Роста, його 30-літню жінку Гільдеґарду та 41-літнього інжиніра Павла Германа. Поліція закидує їм, що на основі устної умови Річард Рост продав свою жінку Германови за 700 долярів.

Поліція каже, що вона має в своїм посіданню посвідку, виставлену Ростами на суму, заплачену Германом. По заплаченню купної суми, каже поліція, Герман і пані Ростова почали жити разом, а Рост зобовязався лишити їх у спокою. Одначе по кількох днях Рост пробував переконати свою жінку, щоби вона вернулася до нього, але вона відмовилася, пригадуючи йому його зобовязання.

На поліції Рост перечить, що він продав жінку. Каже, що він жадав від Германа тільки звороту цих коштів, які він видав на детективів, котрі слідкували за Германом і жінкою Роста.

Суддя встановив на кождого з них кавцію у висоті 5,000 долярів.

УЧАСТЬ РР.-КАТ. СВЯЩЕНИКІВ У СВЯТІ „СТШЕЛЬЦА".

Агенція „Всхуд" повідомляє: „У Вишнівчику, повіт Перемишляни, відбулося посвячення хреста на памятку полеглих в оборони Польщі Хрест поставив „Звйонзек Стшелецкі" з Вишнівчика. У святі взяло численну участь населення і відділи „Стшельца". Хрест посвятили два греко-католицькі священники: о. Омелян Ворона з Вишнівчика та о. Максим Патерига з Чемеринець. Оніся о. О. Ворона виголосив пригадну проповідь, яку закінчив окликами в честь Польщі і найвищих достойників. Після посвячення відбулася дефіляда. На внесок о. Ворони вислано телеграми до президента і маршалка Пілсудського. Римо-кат. священик, кс. Геральд Радальський з Гологір, якого просили кількома наворотами посвятити цей хрест, відмовився від участи в святі, кажучи: „Стшельца не признаю і не посвячу". Відмовна відповідь польського священника викликала низку коментарів і протестів".

НЕПРИСУТНІСТЬ НА ПЕРШОТРАВНЕВОМУ СВЯТІ — ПРИЧИНА ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПРАЦІ.

Німецький суд вирішив, що робітник, який свідомо не бере участи в державному святі 1. травня, шкодить не тільки народови й державі, але також не сповняє своїх обовязків як „член залоги" свого заведення. З тих причин його неприсутність може бути причиною звільнення від праці.

ВИШНІ ЩЕ РАЗ ЗАЦВІЛИ.

Бувае часом так, що в осени цвитуть вишні. Цього року на Поморю появився на вишнях цвіт з початком літа.

ГНІЗДО НАЦІОНАЛІСТІВ.

„Кілька місяців тому Ніжинківський Педагогічний Інститут — пише "Правда" з 11. 7. — був гніздом контрреволюціонерів-націоналістів.

„Професори Петровський, Павловський, Шпета, Карапаїв, Рутковичі, Колбинський і інші, дістався до проводу інституту, пропагували впродовж довгих літ ріжні націоналістичні теорії. Відрив української культури від московської, орієнтація на захід Европи, вихвалювання гетьманщини, націоналістичне пояснювання історії України, отсе теоретичний арсенал націоналістів".

„Воротьбу в Ніжинськім Інституті" почав іще в листопаді Постишев, одначе — як це показується з „Правди" — чистка відбулися тепер і „виявила, що корінь і рецидива націоналізму живуть тут і в теперішній час".

Перед комісією чистки перейшло 52 комуністів, співпрацівників і студентів інституту. „В першу чергу зірвано маску з групи націоналістів", заявляє „Правда". „Комуністи Парада, Бутко, Гончарук, Тихий довший час були просто агентами націоналістів. Бувший директор інституту, Парада, систематично обманював партію, систематично ухиляв з інституту комуністів, а заступник директора Тихий при наборі студентів зачеплював інститут протисовєтськими елементами".

У ВІДНІ ЗАВМИРАЮТЬ КАБАРЕТИ.

У Відні — одному з найвеселіших колись міст, завмирають кабарети і варієте. Учасники цих веселих льокалів не мають гостей і приневолені ліквідувати свої підприємства. Від осени 3,500 кабаретових і варієтових артистів лишаться без хліба. Заходи їх професійного товариства досі не дали успіху. Якщо пашпортові обмеження дозволять, розбредуться вони по світі, або зміняють професію.

ДИРИҐЕНТ, ЩО МАВ ЯСНОВИДІННЯ.

Цими днями помер у Римі визначний диригент Віченцо Сасаролі. На його похорон прийшов почтовий вінок з таємним надписом: „У будучнім році можна вглянути. Останній привіт для Сасаролі". Цей вінок прислала жінка славного французького, вже покійного, астронома Флямаріона на спомин одної цікавої події, яку Флямаріон записав як доказ ясновидючости. Сасаролі став зовсім молодим диригентом у містечку Сантіяно, що мало 6,000 мешканців. Одного дня підчас проби в одній салі він нагло перервав пробу і заявив тремтючим голосом, що за 5 днів ціл будинок в годині 11.25 завалиться. Всі зібрані мали вражіння, що він збожеволів. Власник салі закликав архітектів, які оглянули ввесь будинок і не знайшли в ньому ніяких рис. На пятий день Сасаролі мав знову вранці пробу оркестри, але в годині 11-тій перервав її і вийшов зі салі, заявляючи, що втікає перед неминучою катастрофою. За ним вийшли всі музиканти. Точнісько в год. 11.25 дім завалився.

ВИБАГЛИВІ БЕЗРОБІТНІ.

Цими днями виїхала з Брюселі до Абісинії на колесах більша група безробітних. Колісників у Бельгії багато і цей спосіб комунікації там дуже поширений. Бельгійські безробітні доїдуть до моря безплатно, продаючи по дорозі листівки зі знимками, які будуть робити, ще й сподіваються заробити на проїзд кораблем. В Абісинії мають вони надію знайти працю на ріллі або у промислі. В Абісинії будуть вони при кінці вересня.

ГРІЗНИЙ БАНДИТ ВИК ЗАСТРІЛЕНИЙ.

Поліція застрілила грізного бандита Бика, що разом зі своїм товаришем Мачугою допустився продовж останніх кількох місяців 13 грабіжів, 6 убивств і багато інших злочинів. За схопленя обох бандитів визначили старости ярославський, ланцуцький, пшеворський і ряшівський по 2 тисячі злотих. Поліція застукала обох бандитів біля їх родинного села Розгуже. Мачуга втік.

ЦІКАВИЙ РІД ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

Одно з більших жидрських обезпеченевих товариств увело новий рід обезпечення: від близнят. На випадок, як обезпечена мати вродить близнята, товариство виплачує їй означену суму, а кромі цього бере на свій кошт удержання й виховання одного близняти до 14 року життя. Мати, що вже раз родила близнята, платить подвійну обезпеченеву премію.

ХОЧЕ ВИДОБУТИ ЗАТОПЛЕНЕ ЗОЛОТО.

Альфредо Фарія Вельозо дістав від бразилійського міністерства маринарки дозвіл на експльотацію ладунку корабля, що 200 років тому потонув з транспортом золота недалеко пристані Баія.

ЖИТТЯ У КОНЦЕНТРАЦІЙНОМУ ТАБОРІ.

Варшавські часописи принесли дальші подробиці про концентраційний табор у Березі Картуській. Правильник передбачає строгі кари для неслухняних. Першою карою є позбавлення права діставати харчеві посилки. Дальшою карою є замкнення в карцері і т. д. Кімнати для інтернованих є просторі та ясні. Долівка асфальтована. На деревлянних причах є сінники. Самі інтерновані вдержують лад у кімнатах та убикаціях, помпують воду, виконують всі помічні праці. Інтерновані можуть діставати харчеві посилки. Не вільно їх відвідувати і надсилати часописи та книжки. Допомога харчами конечна, бо за 28 сот., призначених денно для інтернованих, леди можна купити 100 гр. мяса і 50 гр. товщу за цілий тиждень.

Тепер у Березі Картуській є вже понад 200 інтернованих, а між ними найбільше Українців.

ФАБРИКАЦІЯ АНТИКІВ.

Як відомо, старі речі (меблі, образи, книжки, бронзи), що мають деяку мистецьку вартість, продають дуже дорого. Чим старша річ, тим дорожча. Внаслідок цього в цілому світі повстало багато добре законспірованих „фабрик" таких „антиків", з чого обманці мають великі зиски. Підроблювання старих книг дійшло до такої досконалости, що тільки найліпший спеціяліст може відкрити обман.

БОРОТЬБА З АФРИКАНСЬКИМИ ЗНАХОРАМИ.

В англійській кольонії у східній Африці, Кенія, англійська місцева влада рішила енергійними засобами позбутися знахорів, які поширились там незвичайно і використовують бідне населення. Ці знахорі зуміли притягти до себе населення теж інших провінцій і задурманюють його всяким дурним цілющим зіллям. Вони зорганізували крадіж худоби, яку перепродували. Тепер влада зареєструвала всіх знахорів і вислала їх до окремої далекої провінції.

СТРАШНА СМЕРТЬ ПЯТЬОХ ХЛОПЦІВ.

У Бариші, пов. Бучач, 15-літній Іван Депчинський знайшов на луці гранату. Він став нею маніпулювати, граната вибухла та розшарпала хлопців на місці; крім того одині помер у шпиталі від ран.

ВТОПИЛИСЯ В ОПОРІ.

В ріці Опір, біля Синевідська Вижнього, втопилося троє людей. Вони хотіли скоротити собі дорогу, і коли переправлялися через ріку вбрід, з гір наплила сильна струя води, підрвала їх і потопила.

ЯПОНСЬКА ПРЕСА ПЕРЕСТЕРІГАЄ РОСІЮ

ТОКІО (Японія). — Японська преса розпочала завзяту кампанію проти Росії й заявляє, що через ускладнення в Манчуку японська армія може розпочати мілітарну акцію проти Росії, коли її агенти далі будуть старатися робити в Манчуку ворохобню. Як відомо, Японія обвинувачує Росію в організації бандитських заворушень та саботажів у районі Східньо-Китайської залізниці. Разом з тим арешти російських службовців на Східньо-Китайській залізниці провадяться далі.

Ситуація стає ще більше напруженою через повну перерву переговорів у справі продажу російської частини Східньо-Китайської залізниці урядови Манчука. Назагал тут уважають, що російсько-японське напруження чим далі стає все більш загрозливе різними несподіванками.

РОСІЯ ГОТОВА.

МУКДЕН (Манчуко). — Урядова телеграфічна агенція подає промову заступника президента Східньо-Китайської залізниці, представника російського уряду Кузнецова. Свою промову він виголосив перед зборами ріжних службовців Росіян на Східньо-Китайській залізниці.

Особливу увагу звернула на себе та частина промови, в якій Кузнецов говорив, що російський уряд зможе захистити своїх службовців на залізниці в Манчуку вразі якогось конфлікту. Конфлікт тепер можливий, бо розмови про продаж залізниці урядови Манчука остаточно перервані.

Притім Кузнецов зазначив, що підготовка оборони здовж кордону Манчука з російської сторони вже закінчена й Росію тепер ніхто не змусить продати дешево свою частину залізниці. Далі Кузнецов хвалився, що вразі війни Росії з Японією третя сторона виступить по стороні Росії, бо, мовляв, тепер цілий світ боїться зміцнення Японії.

ФРАНЦУЗИ НЕ БУДУТЬ ВОЮВАТИ ЗА ВЛАДИВОСТОК.

ПАРИЖ (Франція). — Обговорюючи російсько-французьке порозуміння, преса говорить, що порозуміння ще не є союзом. Права преса остерігає уряд, щоб він далеко не заходив у своїй дружбі з Росією, бо це шкодить взаємовідносинам Франції з її приятелями Польщею, Румунією й іншими.

Говорячи про можливість збройного конфлікту на Далекому Сході, преса пише, що не знайдеться ні один Француз, який пішов би битися за російський Владивосток, навіть тоді, колиб Німеччина оголосила війну Росії, стараючись підтримати Японію.

ІТАЛІЯ ЗАБРАЛА ВІЙСЬКА З АВСТРІЙСКОГО КОРДОНУ.

РИМ (Італія). — Італійські війська, що були сконцентровані на австрійському кордоні підчас заворушень в Австрії, тепер вертаються до своїх постійних місць стоянки. Італійський уряд уважає, що вже минула небезпека дальших повстань та заворушень в Австрії зі сторони нацїв.

На австрійському кордоні лишаються звичайні залоги італійських військ.

НЕ ВІРЯТЬ ЗАПОВІТОВИ ҐІНДЕНБУРҐА.

ЛОНДОН (Англія). — Англійська преса скептично ставиться до того, що оголошений у Німеччині заповіт Ґінденбурґа є дійсно його заповітом. Звертає увагу на себе те, що довший час націоналістична преса заявляла, що такого заповіту нема, а тепер його несподівано оголошено перед голосуванням, яке Ґітлер зарядив, щоб укріпитися при владі.

Крім того кажуть, що остання частина заповіту, де знаходиться признання заслуг Ґітлера й заклик об'єднування бліна нього, написана іншим стилем, ніж перша частина заповіту. Такої самої думки про сфальшування цього заповіту є й більшість французької преси.

Припускають ще й таку можливість, що цей заповіт підписав старий Ґінденбурґ, не знаючи його змісту й того, що він підписував власний політичний заповіт. Нікому не є секретом, що останніми часами справи в імени президента вела камарилля на чолі з сином Ґінденбурґа та з державним секретарем Майснером.

ЗАБОРОНЕНО ПРАПОРИ ІМПЕРАТОРСЬКОЇ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Видано наказ про заборону вивішувати прапори старої цісарської Німеччини. Тепер одинокий прапором Німеччини лишається прапор партії Національ-Соціялістів з „пакенройдом", свастикою.

Міністер справ внутрішніх, Фрік, видав наказ, щоби знищено всі портрети, погруддя і т. д. тих осіб, які брали участь у революції 1919 року. Таким чином Ґітлер „чистить" Німеччину від усього того, що лишилося в ній з часів революції і навіть цісарської Німеччини.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Friday's issue (with Ukrainian Weekly):

One year	$ 2.00
Six months	$ 1.25

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

Число в пятницї (з англійською частю):

На рік	$ 2.00
На пів року	$ 1.25

В Джерзи Сітї і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДИКТАТУРА САМА КАРАЄ СЕБЕ

Комісія Ліги Націй, що заряджає сарським басейном, якого долю має вирішити плебісцит 13 січня 1935 року серед мешканців цього басейну, не встані підтримати спокій і лад у цьому районі. Тому комісія звертається до Ліги Націй, щоби створено спеціяльну поліцію з двох тисяч осіб для охорони ладу в цьому невеликому районі. До останнього часу комісія підтримувала там порядок ти урядувала при помочі місцевої поліції й місцевих органів влади.

До приходу до влади в Німеччині Гітлера в нікого не було сумніву, що населення сарського району на плебісцити заявиться за приналежність до Німеччини, бо етнографічно, географічно, економічно й культурно цей басейн нерозривно звязаний з Німеччиною, а не з Францією. Але з приходом гітлерівської диктатури до влади справа в сарському басейні різко змінилася. Там знайшли собі притулок багато соціялістів, комуністів, республиканців і т .п., які втекли від диктаторської розправи Гітлера. Останніми часами туди перебралося багато й таких бувших гітлерівських штурмовиків, що тікали від гітлерівської розправи з ними, підчас якої вин розстріляв багатьох лідерів-штурмовиків.

До того треба додати, що й серед постійних мешканців Сари є багато противників диктатури Гітлера. Вони також загрожені тим, що вразі переходу сарського басейну до гітлерівської Німеччини понадуть під переслідування гітлерівської диктатури й не одному з них грозить вязниця, концентраційні табори, а може ще й гірша кара. Всі такі елементи, ратуючи своє життя, свою власну шкіру, готові голосувати проти приключення сарського району до Німеччини. В найлішому разі вони будуть голосувати за лишення цього району й далі під зарядом Ліги Націй.

Це добре знає гітлерівський уряд та всі його прихильники, які стараються вже згори агітувати за приключення Сари до Німеччини. До них приєднуються такі елементи, що вірність своїй німецькій державі й патріотизм ставлять вище особистих інтересів. Тому між усіми різними елементами вже почалася боротьба, як підготовка до плебісциту. Чим ближче до дня, визначеного для плебісциту, тим гострішою буде ця боротьба, що грозить кривавими заворушеннями, а може й зривом самого плебісциту. Ось тому комісія Ліги Націй готується заздалегідь вгамувати заворушення. Гітлерівський ура-націоналізм приводить до того, що замість збирання німецьких земель докупи, він ділить їх на части. Відштовхнув уже від себе німецьку Австрію, а тепер відштовхує сарський басейн. Слїпий націоналізм і диктатура карають самі себе.

ДОМАГАЮТЬСЯ „ЛІКВІДАЦІЇ" УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ

(Оригінальний допис з Галичини).

Дня 15. червня ц. р. вбив хтось у Варшаві міністра Перацького, головного спричиника „пацифікації" з 1930 р. Міністер судівництва, Міхаловський, заявив два тижні пізніше, що вбив його якийсь Українець, бо в загортці, яку хтось того самого дня полишив в сінях одної камениці, знайшлася в кишені мала синьо-жовта стяжка. Один з головних винуватців, на думку пана міністра утік через Данциг до Німеччини, котра його одначе зараз видала польській владі. Це було намацальним доказом приязни між гітлерівцями і Польщею. Зрештою ціла справа є покрита глибокою тайною, тимбільше, що і ОУН (революційна „Організація Українських Націоналістів") досі мовчить і не признається до того терористичного акту.

По вбиттю Перацького польська преса, а передовсім урядова **„Газета Польска"**, зазначує моральну **співвідповідальність** легальних українських чинників за всі акти терору, які діються в Польщі за почином нелегальної „Організації Українських Націоналістів" і. каже, що ті легальні організації „в практиці не роблять нічого або роблять дуже мало, щоби протиставитися терористичній акції". „Легальна українська преса осуджує вправді від якогось часу прояви руїнницької роботи конспіративних чинників, але ще ніколи не робила цього рішучо і послідовно. Як одного дня назве що чорним, то це завтра виблюе".

„Газета польска" зповідає, що **„польський уряд не піде на дорогу викуплювання концесіями виявів терору"**. На думку тої газети, „е тільки дві можливости української політики: одна, яку репрезентує ОУН, приводить до психічного розкладу*) українського населення вже в найближчім поколінню тай до запропащення української справи, яко політично-національної проблеми взагалі, а друга, якої проб іще не бачимо, забратися до позитивної праці над устійненням і розвитком українського народнього культурно-суспільного організму **на грунті польської державности**, яку треба признати і приняти за основу всїх починів рішучо, недвозначно і з повною внутрїшньою щирістю".

Партія Укр. Нац. Дем. Об'єднання (УНДО), а то і послїв й управа партії оголосили заяву, яка виступає рішучо проти революційної тактики ОУН-ів, але це польської преси не успокоїло, і вона далі кричить, що цього ще замало. Чогож вона властиво хоче? Щоб Українці може самі бавилися в шпіонів і своїх дітей та братів денунціювали польській поліції? А що та преса і сама не дуже вірить, щоб українська суспільність аж так низько впала, то ось з якими апетитами ті частина (напр. **„Акція Народова"**) виступає:

„Домагаємося **повної ліквідації** тих всїх осередків, що творять, або можуть творити платформу пропаганди й акції української. Зачисляємо до них ціле українське **шкільництво**, особливо середне, цілу **господарську організацію** Українців, всі **суспільні** організації. Ті всі осередки мусять бути **знищені**, наскількиж не бажаємо виховувати під нашим боком дальших атентатчиків".

А львівська **„Газета Поранна"** пише:

„Атмосферу, що родить агентів і акцію ОУН, треба знищити, бо інакше не буде нормалізації умовин. Таксамо, як не терпиться пропаганди суспільної ненависти, таксамо треба зорганізувати хресновносний похід проти всяких, часто досі безкарних форм „негативногчо націоналізму". чи то народовостевої нетерпимости. Ті форми, де би не були, треба придовити та унешкідливити".

Шкода дише, що „Газета Поранна" не хоче зясувати, хто витворює ту атмосферу, котра їй так не подобається.

Зрештою бувають і такі, хоч і дуже нечисленні органи польської публичної думки, котрі починають тверезіше дивитись на польсько-українське питання. І так пише вильненське **„Слово"**:

„Не зважаючи на історичні традиції, ми не зуміли розвязати ні одного з наших меншинних питань: ми не здобулися навіть ні разу на виразну, рішучу, послїдовну політику, що не боялась би ні часто немудрої публичної думки, ні суперечностей".

А дальше каже:

„Українці — то не УВО. („Слово" розуміе під цим ОУН). Прошу перерахувати українські часописів. Є їх коло 80. Українців є в Польщі біля 5 мілїонів. (Мильно! Є їх біля 6,500,000 — Ред.). Тих 80 часописів нихто не підломагає грішити. Вони жиють тільки з масових читачів у Східній Галичині.

„Українське питання є одним з найтрагічніших наших питань".

Це є цілковита правда, але щоб це питання розвязати, треба його пізнати. А тимчасом навіть ті польські інтелігенти, що вийшли з російських шкіл, не возьмуть за ніяку ціну українського часопису чи книжки до рук. Читаючи українську пресу, хоч дуже гостро цензуровану, вони чейже пізналиб, у чім суть діла; побачилиб, як страшно український нарід терпить. Тоді зрозумілиб ті відрухи, які мусять появитися там, де український нарід не стратив іще почуття свого національного достоїнства та потреби самозбереження.

А Українці? А щож — як можуть, так працюють. Трохи і сам час працює для них, але найбільше таки глупота їх противників.

Ю. Г.

БОЛЬШЕВИКИ ПРОТИ НІЖИНСЬКОЇ УЧИТЕЛЬСЬКОЇ СЕМІНАРІЇ

Обвинувачують професорів в українстві. — Совіти бояться націоналізму.

Одна з найстарших шкіл на Україні це вчительська семінарія в місті Ніжині, перетворена з ніжинської фільософічної школи. Ця висока школа на провінції мала ще щастя, що довго оставалась без контролі вищих совітських органів і органів комуністичної партії. Щойно тепер перевели в ніжинській школі „чистку". В школі, за словами московської „Правди", викрили систематичну працю українських націоналістів. Професори Петровський, Павловський, Степ, Коротєєв, Колбинський, Руткевич і інші обвинувачені, що в викладах і наукових працях пропагували найшкідливіші „націоналістичні теорії". Далі обвинувачені вони, що працювали над тим, щоби „відірвати українську культурну від російської", що орієнтувалися на захід, що хвалили гетьманський режим, що історію України вихісновували для націоналістичних цілей і т. д.

Комісія для „чистки" ніжинської вчительської школи переслухала пятьдесять двох комунистів, науковик співробітників і слухачів школи. Їм поставили питання, як вони боролися би проти української націоналістичної пропаганди вище згаданих професорів. При переслуханні ствердили, що комунисти Парада, Бутко, Гончарук, Тихий не лише, що довгий час не боролися проти тієї пропаганди, а навпаки, помагали їй. У висліді „чистки" усунули та притягли до відповідальности комуніста Параду, директора школи та багато комуністів професорів. Їх обвинувачують, що не перешкоджували націоналістичній пропаганді. Після „чистки" в професорському зборі ніжинської вчительської школи перевели великі зміни, кількох професорів суспендували та заступили їх новими.

Тому, що комуністи останніми часами загалом узялися до боротьби проти усього, що українське, можна сподіватися, що до подібної „чистки" прийде й по всїх інших українських школах.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів прислати повідомлення про всякі збори принаймнеше один тиждень перед зборами.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбуваються у вівторок, 21. серпня, в годині 7:30 ввечір точно, в гали де звичайно. Уряд взиває всіх членів прийти на цей мітінг, бо є важні справи до вирішення, про котрі кождий член повинен знати. Довгуючі члени по 3 місяці, мають прийти і вирівнати свою залеглість на цім мітінгу, бо в противнім разі будуть суспендовані. Буде справоздання з пікніку. Члени, котрі не були на пікніку, мають прийти на мітінг і сповнити уквалу, яка запала більшістю. Проситься теж Українців, котрі ще не є членами У. Н. Союза, щоб прийшли і вписалися самі і свої діти. Тепер є добра нагода вступити, бо приймаємо без оплати вступного і оглядин лікарських. Не чекайте, аж буде запізно, бо слабість, каліцтво чи смерть не жартують. Члени, котрі остали ще на старих грамотах, зволять принести старі грамоти і вимінять на нові. Суспендовані члени коли не заплятять своїх вкладок найдальше до 25-го ц. м. утратять усі привілеї в братстві і У. Н. Союзі. — Василь Гречук, предс.; Кузьма Гупка, кас.; Андрій Іванів, секр.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЩЕ ОДИН ГОЛОС ОСТОРОГИ.

„У нашій економічній системі є якась основна хиба, і нам треба справити її так, щоби вона сповняла потреби бїжучого дня".

Так говорив цими днями, відкриваючи зїзд молоді в Ню Йорку, ніхто інший, як мейор міста Ню Йорку.

ЛІПШЕ ПІЗНО, ЯК НІКОЛИ.

Він сказав далї, що великій частині нинішньої нужди можна бу було запобігти, якби суспільність була взялася в своїм часі за обезпечення проти безробіття та за закони проти дитячої праці.

Але як могла суспільність узятися за це, коли ще не було нужди? Коли не було нужди, суспільність заслухувалася в голос бостонського кардинала, котрий остерігав її перед законом проти дитячої праці.

Добре буде, як американська суспільність возьметься за справу навіть тепер, хоч як це пізно. Адже вона ще може поступити, як той господар, що нагадав собі за стріху, як йому стало дзюрчати крізь діру. Він тоді сказав: „Тепер чейже направляти не можна, бо дощ". А по дощі сказав: „Тепер не тече, то й направляти не треба".

ХТО КРАЩИЙ?

Сміються читачі американських часописів з червоношкірих Індіян, котрі збираються завести гадючий танок, щоби викликати дощ.

Посміхаються з почуттям вищости. Мовляв, такі дурні дикуни: невжеж вони не знають, що ніякий танок, хочби й гадючий, дощу не спровадить?

Та чи в танку справа? Чи може взагалі в тому, що певними церемоніями можна таки впливати на погоду?

НЕМА ТО, ЯК СВОБОДА В РОСІЇ.

Збирається в Москві зїзд російських письменників, а комуністичний орган „Ізвестія" витає його офіційно такими масними компліментами, що ввесь світ регочеться. Кажуть „Ізвестія", що тільки в одній Росії, під панованням большевиків, письменник має свободу писати правду...

А головою конгресу є Максим Горький, котрий не так ще давно писав про російських письменників як про людей, котрим не йде про правду, а про хвалення себе взаїмно. Мовляв, хвалить зазуля когутика, щоби когутик хвалив зазулю.

СВОБОДА В РОСІЇ, І СВОБОДА В БУРЖУАЗІЇ.

Пишуть „Ізвестія", що письменники в буржуазних краях не можуть писати повної правди, бо їм не дають.

Невжеж ті письменники в архибуржуазній Америці, котрі отверто признаються до комунізму, теж бється, бо їм буржуазія не дає правди писати?

ПОПУЛЯРНА ЛІТЕРАТУРА?

Виходило би зі статті „Ізвестій", що тільки в одній Росії література є популярна, бо пише правду, котрої нарід бажає.

Не знати, чи засохло чорнило на статті Максима Горького, голови конгресу большевицьких письменників, в котрій він казав, що нині в Росії публика любить книжки, в котрих нема тракторів, себто урядової пропаганди за урядові кампанії в роді „пятилітки".

Уряд у Росії хоче від літератури „тракторів", отже викривлення образу життя на користь урядової пропаганди, а нарід хоче літератури без ніяких тракторів, отже не літератури, яка дає трактором таке місце, яке вони займають у житю. І одні й другі не хочуть правди, а тільки відбиття своїх бажань.

ДОБРИЙ ПРОВІДНИК.

(Свобідно за Ф. Паскеном).

(7)

— Чуєте щось? — спитав Завада.

— Щось неначе смалятина. Іде звідтам, куди нам завтра дорога.

Завада став собі втягати воздух повними грудьми. І я чую. Справді іде звідтам. Звідтам вітер дує, тай несе. Може то Татари вже переймили нас, і не знаючи, що ми тут, також ночують і розкладають вогонь?

— Треба провірити. Ви лишіться тут, я буду підкрадатися.

Дибович лишив рушницю і лиш з пістолями за поясом і з ножем в руці, тихенько всунувся в кущі. Досить довго йшов обережно. Смалятину чув щораз сильніше. Вийшов на полянку і яких двіста кроків перед собою побачив хатчину. Двері були відчинені, в хаті горів вогонь. Стоячи укритий за корчем, дивився на ясність, яка крізь двері довгою смугою ішла від хати аж до нього. Не знав, що йому робити: вернутися за Завади, окульбачити назад коні і спатися, чи зайти до сеї хати?

Коли так стояв і думав, пес що лежав під порогом хати підвів голову і загарчав. На порозі появився чоловік з рушницею в руці і спитав:

— Що там, собачко?

Дибович зараз поміркував собі, що чоловік в хаті, то не степовий опришок, і що нічого перед ним критися. Зза корча крикнув:

— Притримайте там собаку! Подорожний, що збився з дороги, хоче поступити до вас.

— Можете сміло прийти. Поки я коло собаки, і не прикаїй брати вас, вона вас не рушить.

Дибович вийшов зза корча і пустився до хати. Господар зійшов з порога і привитався з гостем.

— Зайдіть у хату! — сказав. — Зараз буде тепла вечера.

— Як дасте готову вечеру, то я з подякою прийму. Та я не для вечери сюди прийшов. Я не сам тут. Маю товариша і півтрета коня. Ми бралися розкладати вогонь, щоби зварити вечеру, та носом зачули, що недалеко від нас також горить. А що за нами татарська погоня, треба нам було довідатися, хто такий той наш сусід. Ось так я попав під вашу хату. Богу дякувати, що то не ті, що ступали по наших пятах.

— Як се було?

— Вперед мушу до мого товариша, щоби не вмер зі страху, як забарюся у вас.

— Прийдіть оба. І коні приведіть. Може справді Татари надійдуть... Се було би не скорше, як аж завтра досвіта. Будемо спільно боронитися. Ідіть, я додам до горшка ще дві порції мяса!

Дибович відійшов і по хвили вернувся з Завадою і з кіньми.

В знайденій Дибовичем хаті жив самотно Василь Хойнич і полював на бобри, які в сій долині ще досить численно жили. Бобри своїми будівлями позагачували ріку в рїжних місцях так, що вона, виливаючи свої води, потворила по цілій долиці багато рамен. Бобри далі забудовували ті протоки, розтоки і потоки і перемінили долину неначе в озеро, на якім густо засіялися острови і острівці. Дибовичу надійшов і загадав був ночувати там, де ріка щойно доходила до долини і ще була не порозколювалася на свої розтоки. Також хата Хойнича стояла ще перед першими вилами ріки.

Дибовичу надійшов з Завадою і з кіньми.

— Коні можна лишити на дворі, хай пасуться. Коло моєї хати трава така буйна, що хоч не будуть спутані, не відійдуть, — сказав Хойнич.

— А як в ночи закрадуться Татари? — замітив Завада.

— А моя собака на що? Собака заздалегідь перестереже нас. Заки Татари підсунуться під хату, наші рушниці вже будуть готові привитати їх.

Коні лишили коло хати, господар з гістьми пішли до хати вечеряти. Коли попоїли, Дибович мусів Хойничеви розказати, як то було з тими Татарами. Коли скінчив оповідати, Хойнич сказав:

— То дивне. Я в сих сторонах живу вже третий рік, та ніколи не чув, щоб Татари напастували людей. З пасовиськ, зле пильновані коні пропадають, що правда. Та щоби таким явним грабунком, — ніколи!

— Може то якась ватага з інших сторін? — сказав Дибович.

— І я так гадаю.

Завада в сій розмові не сказав ні слова. Коли скінчилася балачка про Татар, Хойнич став розказувати дещо про себе. В його хлопячім віці добре йому було і він жив безжурно, бо батько був багач. Синок байдикував. Як робив що, то хіба лиш капкани, паріски, тенета, сильця, сіти й інше на дику звірину, на птахи і риби. Волів ловити такими способами, як полюванки, стріляючи. Мав у тім велику вправу. Що замолоду було у нього забавкою, се в пізнішім віці, коли батьки, втративши маєток, повмирали, дало йому хліб.

Раз цілком випадково, зблудивши в лісі і на безбач мандруючи далі, попав у долину з річкою і з численними розтоками. Долина була, неначе місто бобрів. Зараз взявся полювати на них. Коли назбирав запас шкірок, спорудив собі сплав і пустився долі рікою. Куди його ріка занесе, сам не знав. Як чи так, буде плисти попри якусь людську оселю, погадав собі. Справді по двох днях попав на людей, при помочі тих людей до купців, котрі купили його бобри, питаючи, чи не має їх більше. Не кажучи нікому, де жиють ті бобри, вернувся назад і далі полював. В трох роках так перетребив ті бобри, що вже не виплатилося полювати. — Я пішов горі протокою тої ріки і прийшов сюди, до сеї долини. Тут сиджу і полюю вже третий рік. Лиш коли назбирається запас, відходжу, щоби роздобути коні. Приходжу сюди з кіньми і мою добичу везу до міста на продаж. Гадаю, що буду мати тут роботу ще які два роки.

— Я ще ніколи не бачив кольонії бобрів, — сказав Дибович.

— Як хочете, то завтра ходіть зі мною. То не далеко звідси. Покажу вам. За ввесь той час, як я жию тут, ви перший мій гість. Се місце далеко від людських осель і не при шляху, тож ніхто не заглядається сюди.

— Не скучно вам тут жити так без товариства?

— Я маю товариство. Моя собака дуже добрий товариш. Все зі мною. Щоби не забути говорити, балакаю з собакою. То мудрий пес. З того, що до нього говорю, розуміе дуже багато. Рябко!

Пес, що лежав коло хати під порогом, прибіг до хати і видивився на свого пана.

— Подивися, чи коні є!

Пес вибіг з хати і по хвилині вернувся. Махаючи живо хвостом, дивився Хойничеви в очи і тихенько скімлів. Хойнич кинув йому кість і сказав:

— Піджени коні під хату!

Пес вибіг з хати і загавкав. По хвили чути було тупіт копит під вікном хати. Пес знов прибіг, без кости, котру лишив під порогом. Знов утішений махав хвостом.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДЕЩО ПРО УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ В АМЕРИЦІ.

Українська школа в Америці ще й досі не має центрального авторитетного тіла, яке надавалоб учителям напрям у веденню науки. Підписаний є тої думки, що такий напрям ведення науки в українських школах є конче потрібний та покищо подає він свої спостереження, опираючи їх на практичному навчанню.

Слово до п. дякоучителів.

Коли обставини українського громадянства в Америці так складаються, що важне завдання навчання й виховання української молоді громадянство повіряє дякоучителям, нам треба цим гордитися, але не забувати на наші недомагання в учительській професії. Самі титули „учитель", „професор" нам не поможуть, коли ми не будемо працювати над собою, щоби стати гідними носити титул учителя. Коли до цих недостач додати байдужність в шкільній справі українського громадянства, ріжні перешкоди, які виникають на тлі малосвідомости деяких одиниць, та байдужність дітей до рідної мови, то стане нам ясно, як важким є завдання учителя повести науку з бажаним успіхом. Тому в імени добра рідної школи хай буде мені вільно сказати дещо про українську школу й ведення в ній науки.

Передусім нам не вільно забувати, що Рідна Школа, чи то тут в Америці, чи у Рідній Краю, є основою майбутнього життя наших дітей і всього українського народу.

Запис.

Коли дитині минає семий рік, родичі повинні обовязково записати її до української школи, але дитина повинна розпочати науку один рік скорше або пізніше як в американській школі тому, що в одній і в другій школі дитину вже на початках науки запізнають в письмі подібними знаками мови, з котрих деякі у вимові ріжняться, а цеї ріжниці дитина в початках науки не може зрозуміти. При записі, який відбувається в приявности батька або матері, учитель між іншим довідується про дошкільне поведення дитини.

Коли виявиться, що дитина неслухняна, учитель ввічливо кількома словами напоминає дитину та жадає від неї приречення поправи. Перші слова учителя остаються дуже довго в памяти дитини, а послух родичам є підставою послуху учителеві, без чого наука остається неможливою.

Початки науки.

Кілька днів по записі дітей учитель переводить час у школі на упорядкуванню, при чім легенькими дитячими оповіданнями й пісеньками забавляє дітей. Тому, що діти дуже люблять казочки й пісеньки, вони на початках полюблять школу й учителя, на чім узасаднюється пильність у науці.

Потім учитель приступає до систематичної методи навчання за М. Матвійчуком, при чім можна покористовуватися додатковою методою. Наприклад, учитель виписує на таблиці українську азбуку. По пояснению, що ці знаки означають, учитель переводить з дітьми вправи, перше вимовою, потім співом (українська азбука під нотами є в шкільному співаннику, виданім п. М. Кумкою). Пїодо вимови поодиноких звуків, треба вимовляти: а, б, в, г і т. д., а не: а, бе, ве, ге. Коли діти присвоїли українську азбуку (в мові й співом — звуки, в писанню — букви), тоді учитель приступає до складання примітивних, зложених з двох звуків (букв) виразів. Склад має бути з одного співзвука (шелестівки) й одного твердого самозвука (голосівки, яких є шість: а, е, і, и, о, у). З доданням „а" до кождої шелестівки будемо мати такі вирази: ба, ва, га і т. д. Цим порядком переходиться з доданням усіх твердих самозвуків (голосівок). Наступаючими вправами будуть дво-складові слова, в повищім порядку, себто дво-звукові склади з доданням твердих самозвуків. Зразок: ба-ба, ва-га, жа-ба і т. д., зі самозвуком (голосівкою) „е" буде: бе-ре, ве-де, ве-зе і т. д. Подібно й з гоосівкою: і. і, и, о, у.

За цим ідемо до справ дво-складових слів, з двоскладовими звуками (буквами) як повище, однак в інших складах з будьякими самозвуками.

Дальше учитель переводить вправи з три, чотири й пять складовими словами.

Скінчивши це, починається вправи слів, які мають у своїх складах мягкі самозвуки, а яких є пять: я, є, і, йо, ю. Потім приступається до тяжчих слів, які мають в складах три букви (звуки), а при кінці до слів, в яких є мягкий знак (ь). Такими вправами діти вчаться систематично й правильно писати, вимовляти й розуміти слова, без чого ведення науки є безуспішне.

Підписаний має багато подрібного матеріялу, яким можна би послугуватися при навчанню, а що годі поміщувати ввесь у часописі, тому, по провіренню шкільною комісією при „Обіднанню", видасть особним зшитком.

Давня старокраєва метода.

В деяких громадах учителі або провідні в громаді одиниці намічують учителеви давну старокраєву методу навчання науки. Забувають мабуть, що нова метода навчання дітей, за сучасними психологами і педагогами, цілковито ріжниться від методи стародавньої. Напр.: за давньою методою діти мають примінитися до учителя; за сучасною навпаки, учитель має себе пристосувати до дітей, а навіть до кожної дитини зосібна. Учитель повинен пізнати психохольогічний, себто духовий стан дитини, спосіб її думання, стан її фізичного здоровля, дальше серед яких родинних обставин вона виховується і т. п. Пізнавши це все, учитель приміняє відповідну дитині в науці свою поміч, поступаючи з кождою дитиною крок за кроком в науці наперед.

Мильно є думати, що всі діти мають поступати в науці однаково. Як можнаб назвати господаря, який запряг до воза коня великої сили, а з ним побіч слабосилого й жадав би від обох однакового бігу. Щось подібного робить той учитель, що приказує вести науку одним розгоном без огляду на ріжниці, які вже з природи панують між дітьми.

Історія України.

Одним з важних предметів в науці української школи є історія України. Вже на початках треба дітей приготовляти до цього тяжкого та часами неінтересного дитині предмету. Тому треба підходити до дитини легенькими історичними (з життя дітей) оповіданнями.

У наступних роках треба переходити українську історію грунтовно, основуючи її на славянськім народі. Як підручник для учителів дуже добре надається (крім інших) „Коротка Історія" для початкуючих шкіл і першої кляси гімназій, написана Іваном Крипякевичем.

При викладі історії України не вільно затушовувати місця, де говориться про ворогів українського народу. Мовлав, „вказання дітям на ворогів українського народу веде до лихого виховання". Ні! Навпаки, шкільну дітвору треба зарання призвичаювати любити свій нарід, а ненавидіти всяке поневолення й тих, що український нарід в якийбудь спосіб поневолюють. Не час буде дітей про це вчити, коли вони полишать українську школу.

Іспити.

Завівся звичай, що при кінці кожного шкільного року, в червню, відбуваються по громадах так звані шкільні іспити. Хочу вказати на добрі й злі сторони таких іспитів.

В декотрих громадах дають закінчуваним шкільного року, в двох-трох тижнях, переводить основний іспит дітей, в присутности такого комітету, який на закінченню шкільного року, який відбувається перед усею громадою, здає з висліду науки своє справоздання. Крім цього діти співами, віршиками, або короткими представленнями, а учитель відповідним рефератом при роздачі шкільних свідоцтв закінчують шкільний рік.

Про шкільні свідоцтва.

Як уже сказано, дітей треба заохочувати до науки рідкими способами. Одним з таких способів є шкільні свідоцтва, які мабуть є найбільшою нагородою пильности, а карою недбалости. Показалось практичним видавати дітям шкільні свідоцтва (картки величини почтової картки) в красках і так: Дітям пильним в науці — свідоцтво похвальне, краска біла. Дітям менше пильним — краска свідоцтва синя. Дітям недбалим — краска червона. Однак не треба давати дитині, яка не по своїй волі лихо вчиться, свідоцтва краски червоної. Такий спосіб роздавання свідоцтв (на яких зазначує учитель поступ особих предметів) є для одних заслугою, а для других карою, а родичі вже по красці свідоцтва дізнаються, як їх дитина вчиться.

Не від речі буде пригадати на бдуди, які робимо зі стратою для Рідної Школи.

Бдуди учителя:

1. Коли спізниться на науку;
2. Коли, поводіться непримірно в школі й поза школою;
3. Коли байдужно відноситься до сповнювання учительських обовязків;
4. Коли не старається поширити свого знання, для добра Рідної Школи;

Бдуди родичів:

Коли страшать дітей школою й учителем;

2. Коли байдужо відносяться до Рідної Школи;
3. Коли говорять в присутности дітей зле про учителя;
4. Коли не посилають правильно дітей на науку;
5. Коли не стараються, щоб їхні діти покінчили Рідну Школу.

Бдуди громади:

1. Коли не дбає про Рідну Школу;
2. Коли не старається усунути бдудів, про які вище сказано;
3. Коли не кооперує в справах школи з учителем;
4. Коли зміняє без важних причин учителя.

Хто з шановних читачів має свої завваги про українську школу, повинен подати до „Свободи".

Йосиф Буката,
Карнегі, Па.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА „ДНІСТЕР"
ВІДДІЛ 361 У. Н. СОЮЗА В МІСТІ НЮ ЙОРКУ
відбудеться

Величавий Пікнік

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1934 РОКУ

В УЛМЕР ПАРКУ (ULMER PARK), FOOT OF 25th AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Початок у годині 10-тій рано. Вступ 50 центів.

Пікнік відбудеться без ріжниці на погоду, тому, що простора саля напевно може помістити коло чотири тисячі осіб.

Як звісно всьому громадянству Ню Йорку й околиці, товариство „Дністер", відділ 361 У. Н. Союза, завше старалося якнайкраще задоволити публику підчас своїх підприємств. Отже і цим разом хто прибуде на цей пікнік, буде завдоволений, як і в минувшині.

Отсею дорогою товариство „Дністер", відділ 361 У. Н. Союза, запрошує все громадянство в Ню Йорку й околиці прибути численно на цей пікнік, де при добрих забавах подвійної музики, а саме **Royal Commander** and **Blue Falcons**, котра то музика складається майже з самих молодих Українців, переведемо літній час при добрій і чесній забаві. — З нагоди сорокатитого ювилею У. Н. Союза приймаються нових членів до У. Н. Союза і до товариства „Дністер" без вступної оплати. Ті, що тим інтересуються, зволять зголоситися до секретаря, котрий при нагоді виповнить Вам аплікацію. Членів до У. Н. Союза приймаємо: до Молодечого Департаменту від шістьох місяців до 18 літ віку, а старших від 18 до 55 року, відповідно до найменодрійших кляс.

Здорові будьте! До побачення на пікніку! За добру забаву і чесну обслугу ручить — **Комітет.**

Дороговказ—Direction: Take at any B. M. T. Subway Station "West End Line" Coney Island Train and get off at 25th Avenue Station, Brooklyn, N. Y. Park at right hand. Fare 5 cts. only 192-3

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим повідомляється шановних громадян-покупців обуря, що

GOLDA SHOE CO., Inc.,

тепер знаходиться під числом 220 — 9th AVE., між 23-ою і 24-ою УЛИЦЕЮ В НЮ ЙОРКУ.

Tel. Watkins 9-8574.

Філію свого склепу для чотирнадцятій улиці я відпродав.

Прошу приняти до відома і за обувю для себе і для цілої фамілії заходіть до Golda Shoe Co., Inc., 220 — 9-та Евеня, між 23-ою і 24-ою улицею в Ню Йорку. 186,93

З поважанням, **Василь Голда.**

НА ОРХЕСТРУ

(піяно, скрипка, кларнет, саксафон, перший і другий трометр, тромбон, челю і бубен)

ВЯЗАНКА УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ

Заранжував ЙОСИФ СНІГУР.

Число І. $1.50
Число ІІ. 80
Число ІІІ. 80

ДЛЯ СКИПКИ І ПІЯНА:

Число І. 65
Число ІІ. 50
Число ІІІ. 50
Український Народні Мельодії для скрипки і піяна 50

Замовлення разом з належитістю слати до:

SVOBODA,
P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Антін А. Якшич.

ГОСПОДАР ХАТИ

Відколи дядькови Матвієви померла жінка, відтоді він став необмеженим господарем у хаті. Годі сказати, щоби жінчина смерть не зробила на нього враження; що більше, він навіть плакав на похороні. Та це робив він так по звичаю та для доброї слави тай тому, що вкінці позбувся всякого верховодства!

Не потребував уже вставати рано, ані слухати жінчиних приказів; тепер зовсім свобідно міг узятилюльку та курити в хаті й спльовувати довкола себе.

Жив дядько Матвій тепер наче відроджений та почувався наче справжній парубок. А що був досить маючий, а дітей не мав, то звичайно що ранку, як лише встав, йшов до корішми випив кілька чарок горівки та поступав від сусіда до сусіда, щоби скоротити цей дорогий час.

Не журився більше тим, чи сонце вже на полудне стало та що мусить зараз вертатися до хати; не журився більше тим, коли буде вечеряти.

Раз вечором, як звичайно, поступив до коршми, казав собі дати склянку вина, попивав спокійно й обдивувався при тому смачно та вдоволено, наче кітка після доброго обіду.

В коршмі було повно молодих людей, яким щойно починали засіватися вуси. Обступили дядька Матвія:

— Хто жиє собі так, як дядько Матвій?
— Ніхто! — кричали інші.
— Хто веселиться так, як дядько Матвій?
— Ні-хто-о!

Сміявся дядько Матвій зпід лоба так по бурлацьки:

— Е, що вам! Ви ще молоді! Не знаєте, хто то дядько Матвій. Я свій чоловік! Чи знаєте, що значить? Га? Ви нічого не знаєте! Це значить, що я жию, як хочу, що роблю, що хочу, та що прицьому ніхто не сміє мені приказувати, ніхто не сміє мішатися в мої справи.

— То правда! — потверджував коршмар.
— Та чому?
— Ти багато брешеш!
— Що ви знаєте.
— Знаю я. Та чого дивишся? Дай вина, хай молодь пе. Хто їх почастує, як я не почастую? Принеси це вино, чого дивишся на мене, начеб ніколи мене не бачив!
— Зараз! Зараз!

До півночі пив дядько Матвій, а потім встав.

— Ви куди? — питалися його парубки.
— До хати.
— Ми вас підведемо.
— Я сам піду. Навіщо мені вас.

Пішов до дверей, та напевно був би впав, колиб його були не затримали. Вкінці й сам пристав, що два відведуть його до хати.

Ніч була свіжа, повітря чисте та свіже входить у груди й чисто оживляє, зорі великі мерехтять, наче роскипають світло по вулиці.

Дядько Матвій сів у хаті при столі, вино вдарило йому до голови, перед очима йому все крутилося. Крізь вікно заглядав місяць у хату і то так рівнодушно та спокійно, що дядькови Матвієви здавалося, ніби то хтось прийшов посміятися з нього. Тому підвів голову та вдивився в невідомого гостя.

— Що ти за один?
Місяць і далі світив.
— Ти чого прийшов?
Як і передше.
— Хто тебе кликав? Що ти маєш заглядати в моє вікно! Зараз покажу тобі! Чи ти зрозумів мене?!

Місяць рівнодушно та спокійно дивився на дядька Матвія. Це дядька так розлютило, що схопив зі стола склянку та кинув нею простісінько у вікно. Скло задзвеніло та розсипалося в дребезги.

— Тут ніхто не має права! — кричав дядько Матвій. — Тут ніхто не сміє прийти, тут я один сам собі господар і ніхто більше!

Вкінці дійшов до ліжка, виліз і поклався та ввесь час мимрив щось проти того незнайомого, який прийшов лише на те, щоби посміятися з нього. Коли гнів трохи проминув і дядько Матвій успокоївся, почув, як стінний годинник із великими вагами рівномірно та голосно чикав. Дядькови Матвієви здавалося, що то хтось зі збитків робить так над його головою. Насторожив вуха й уважно слухав. Чикання, спокійне й рівномірне, далі було чути, а йому здавалося, що то хтось говорить насмішливі слова та вештається біля ліжка.

— Хто то вештається? — питався сердитий.

Ніхто не відповідав йому.

— Хто то сміє галасувати, коли дядько Матвій спить!

Рівномірне чикання стінного годинника...

— Хто тут господар?
Як і передше.
— Замовчи, а ні то викину тебе з хати! Чи ти зрозумів мене?
— Чи-чик, чик-чик...

Дядько Матвій підвівся та чалапаючи пішов по хаті, щоби найти того збиточника, який завзався на нього. Вкінці дійшов до годинника та станув перед ним, наче капрал перед вояками:

— Що я тобі казав?

Годинник чикав.

— То це ти? Ага! То це ти! Ти важишся говорити, коли дядько Матвій, як розумний чоловік, хоче спати в своїй хаті! Зараз мені замовкни, а ні, то викину тебе крізь вікно!

Та годинник не слухав приказу і далі чикав.

— Бачиш його! Він наче нарочно дрочиться! І то вхаті, в якій одиноким господарем є дядько Матвій! Дам я тобі, навчу я тебе розуму, щоби ти добре затямив собі, з ким маєш до діла тай хто то такий дядько Матвій!

Схопив обіруч годинник і шпурнув ним крізь розбите вікно та вдоволено сміявся:

— Дядько Матвій зробить так із кожним, хто йому противиться та хто не дає йому спокою в хаті, в якій він одинокий господар! Пізнаєте ви, хто то такий дядько Матвій та з'ким маєте до діла!!

Коли на другий день рано пробудився та розплющив очі, здумівся, як побачив вибите вікно. Прочував щось недоброго: думав, що напевно злодії були в нього й обікрали його. Переглянув рожі, та все було в порядку. Хотів подивитися, котра година, та годинника не було.

Сів глибоко задуманий та вкінці підвівся, пішов до громадського уряду повідомити, як то хтось опівночі був у нього в хаті, розбив йому вікно та забрав стінний годинник, і то той, який йому принесла жінка з віном!

ШИФКАРТИ

продаємо на всі лінії по цінах корабельних. Польські пашпорти дяром. Виробляємо всі документи потрібні до подорожи і справадження родзин з краю до Америки.

ГРОШІ ДО КРАЮ пересилаємо долярами і краєвою валютою, почтою і телеграфічно.

ПОЛАГОДЖУЄМО всі справи краєві, як контракти, повновласти і всі інші документи.

ПРОДАЄМО і вимінюємо доми, фарми і бізнеса. Ми маємо сотки дешевих домів, фармів і бізнесів.

Українці—не робіть рішучі, де ви замешкані, полагоджуйте всі повищі справи тільки в своїм Українськім Бюрі, которого властителем від 19 літ є Антін Пашук, а кожда ваша справа буде полагоджена чесно і дешево. Пишіть на адресу: 46-

ANTHONY D. PASHUCK
322 NORTH 8th STREET, PHILADELPHIA, PA.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВІСТИ З СІНОВОГО БАЗАРУ „С У Р М А"
103 АВЕНЮ А, НЬЮ ЙОРК.

Богачем не буду, то треба тримати книжок, покинути думки про багатство і триматися того, з чим зачав. Правда, трошки часи змінилися. Були читачі, та не було книжок; тепер є книжки, та нема читачів, отже — менше-більше те саме, лише навпаки.

1918 року, як я почав бізнес, колеґа в був мав твори Шевченка в п'яти томах, Історію України Аркаса або Дорошенка, 201 українських пісень на нйно, Лемишківські співанки, Українську Енциклопедію, то був би робив гроші так, як ті коло виробу аґунції або „муншайну". А я тоді мав до продажу Хмари, чари, жарти і не жарти. Як чорт одурив мужиків. Четверте видання сонника, і Михайлу. Разом усіх книжок можна було продати одному коструморові на $1.15. З того ми оба з Корилком виробляли пейди по 15 долярів, то було добре.

Помало зачали приходити нові книжки з краю, в Америці почали продавати рекорди до грамофону, щоб люди не мудрили дуже від читання. Бізнес треба було розширити, і це знов забрало всю надвишку. Коли вже рекордів назбиралось ціла купа, як в жида грошей, тоді хтось вигадав радіо і рекорди остались гарно на поличках, лиш дивися на той капітал, котрого не хоче ні капіталіст, ні пролетар.

Щоб грати рекорди, треба мати грамофон, але щоб читати книжку, то вже не треба нічого, лиш 4 клепки в голові і хотіти їх трошки вигладити, обтесати. Тому ще продати книжку є більше надії, як рекорди. І тому нас-самперед звертаюсь до тих, що вміють, що хочуть і що повинні читати українські книжки. Коли їм не потрібно, то щоб купували бодай лиш тому, щоб нові книжки мали збут, щоб видавництва видавали, щоб письменники писали. Хай уже з'являється українська книжка буде у вас, як нова марка у філателіста. Коли ви її купите, то зробите добро, навіть коліб її самі не читали. (Тут я не думаю лиш про свої книжки).

Ось на днях дістав я листа від видавництва Української Загальної Енциклопедії. Пишуть: три щитки брикує, щоб видати першу Українську Загальну Енциклопедію в трох томах. Чому в Америці не купують? Де обіцяні покупці з Америки Третій том майже перепоєнений за У. країнців в Америці. (Огол.)

(Дальше буде) М. Сурмач.

ПРИЇЖДЖАЙТЕ ДО НАС НА ВАКАЦІЇ.

Винаймуємо кімнати на сезон, тиждень або „вік-енд". Велика кухня до вареня. Вода в домі, мінута ходу до штору, 8 мінут їзди автомобілем до води до купання. 50 миль від Ню Йорку. Принимаємо самих дітей по уміркованих цінах. Тут доїжджає New Jersey Central або Reading Bus з 42-ої вуліці з Ню Йорку. По інформації пишіть до: 175,-

PETER FEDUN,
HARLINGEN, N. J.
або 743 Edgar Rd., Elizabeth, N. J.

У мандрівному театрі.

Мандрівний театр приїхав до містечка. Дає пєсу „Вільгельм Тель". Кілька хвилин перед виставою входить директор до акторської гардероби й питається:

— Де є яблоко, що Тель має зістрілити з голови свого сина?

— Геслер зїв, бо був голодний, а ви не хотіли йому дати зачету.

— То нічого! Коли він такий мудрий, то будемо грати „Не ходи, Грицю"!

СЕЛЯНИН ІМЕНОВАНИЙ ЛИЦАРЕМ.

Ольоф Хрістоферсон, дослідник за плугом.

Шведського селянина Ольофа Хрістоферсона іменували лицарем шведського ордену Вази й тимсамим піднесли до шляхотського стану. Нарід пошанував такі незвичайні заслуги Хрістоферсона для дослідів шведської праісторії, гробовок для його рідних околиць Шонен, де він жив і де від століть жили його предки. Хрістоферсон збагатив численними дарунками великі музеї в Стокгольмі та Люнді, а тепер передав місту Трелеборґови цілу вартісну збірку, чотири тисячі передісторичних знахідок.

Коли який гість відвідав Хрістоферсона в його сільській хаті, якої комора була повніська камінних сокир, спис, металевих нараменників, то він із надзвичайною гордістю показував йому кремінну сокиру, яка, як оцінили знавці, має 16,000 літ, і пару рогів рена з часів, коли Шонен почасти вкривали ще ледняки ледяної доби.

Тепер Хрістоферсонові сімдесять літ. Він оповідає, як мати його, коли ще він був малим хлопцем, хотіла вигнати з нього замилування до шукання старинних предметів; бож воно не давало хліба. Коли побачила, що син приніс камінну сокиру, то зараз ця непотрібна річ летіла на купу гною. Свою першу археологічну книжку мусів хлопець вичувати крадьки вечорами в суботи у кутку в стодолі. Підростком навчився німецької мови, щоби читати книжки славних німецьких археольогів. Сьогодні цей селянин, що остався селянином, хоч із яким запалом працює над археольогією, має 3,000-томову бібліотеку. Він сам написав багато книжок не лише на тему спеціально-археольогічну, а також про життя та звичаї своїх предків — Герман.

Його слава в фахових колах велика. Також шведський наслідник престола, що теж є археольогом, студіював Хрістоферсонові книжки.

УВАГА! НЮЙОРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ УВАГА!

ЗАТОМОГОВИЙ КОМІТЕТ РОГАТИНЦЯН
улаштовує

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1934 РОКУ

В САДУ В. ТИМЧИШИНА,
336 BURNETT AVENUE, UNION, N. J.

Початок в годині 12-тій вполудне. — Вступ тільки 25 цент.

Музика знаменита.

Кождий Українець є громадським обовязком прибути на цей пікнік, бо чистий дохід призначений на допомогу рідному краєви. Приходіть всі! 193

Дороговказ: В Нюарку беріть Springfield Avenue трамвай або „джітней" і їдьте до Irvington Center, там пересядьте на число 9 Vaux Hall Bus і їдьте до 336 Burnett Avenue.

ШИФКАРТИ

на найбільші та найскорші кораблі на всі прогулянки і то до всіх країв. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — паспорти, Візи, перміти, афідевіти, петиції, і тому наші пасажири не мають клопотів в дорозі.

ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країв ПОСПІШНО і ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною гарантією ПОМАГАЄМО нелегальним легалізуванням відповідно до нових законів.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обовязуючих законів в краю. Контракти, повновласті, акти дарованизни, довязі скриптн і всі інші документи.

Продаємо ДОМИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 14-ою і Евеню А), NEW YORK, N. Y.

УВАГА! — УКРАЇНСЬКЕ РАДІО СЛУХАЙТЕ!

ЮРОПІЕН РАДІО КОМПАНІЯ, рік 10-той вулиці і Евеню А в Ню Йорку проголошує КОЖНОЇ СУБОТИ українську програму зі станції WFAB, 1300 Kilocycles. — Просимо не забудьте накрутити своє радіо на цю станцію і послухати цеї програми, що починається в годині 12.30 пополудни. 286с (Огол.)

ДОКАЗ.

Ми переконались на свої вдоволення, що найчастішою причиною, чому нас взивають до себе родини, з якими ми ще ніколи не мали ніяких зносин, це те, що ті родини, якими ми давали свої услуги колинебудь передше, нас тим новим родинам добре зарекомендували.

Це є для нас джерелом вдоволення, бо воно доказує, що ті люди, котрі приходили до нас за якоюсь услугою, сталися нашими приятелями.

STEPHEN J. EWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City, Phone: Bergen 4-5989
34 E. 25 St., Bayonne, Phone: Bayonne 3-0840

МОЛИТОВНИКИ.

АНҐЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в білій кавчуковій оправі з образцем по середині ---------- $1.50
АНҐЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в мягкій шкіряній оправі ---------- 1.35
АНҐЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в гарній полотняній оправі ---------- 1.00
ВІРУЮ, новий український молитовник в чорній полотняній оправі ---------- .75
СІНОЧОК в шкіряній оправі. (Цей молитовник є малого формату для дітей) ---------- .90
ВІНОЧОК в білій кавчуковій оправі з образцем по середині. (Цей молитовник є малого формату для дітей) ---------- .90
ГОСТИННЕЦЬ в полотняній оправі ---------- 1.50
ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ, в білій кавчуковій оправі з образцем по середині ---------- 1.50
ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ, в чорній шкіряній мягкій оправі ---------- 1.35

Повищі молитовники є друковані звичайними друком, не церковним.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ НЕЗНАННЕ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА!
ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ВЖЕ ВИЙШОВ ДРУКОМ

МЕМОРІЯЛ

У СПРАВІ ГОЛОДУ НА УКРАЇНІ,
(в англійській мові)

Ціна за примірник виносить 25 центів. Звертатися на адресу:
"SVOBODA",
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Замість вінця на домовину.

Замість вінця на домовину бл. п. Володимира Крамарчука в Йонкерс, Н. Й., Осип Стеткевич зложив $5.00 на „Рідну Школу".

ПІТСБУРҐ, ПА.

Дня 3 червня ц. р. відбулося в Пітсбургу ювилейне свято У. Н. Союза, влаштоване від. ч. 24, 53, 96, 118, 120, 123 і 396. Чистий дохід з цього свята в сумі $15 висланo через Обединення на народні цілі.

Іван. Вол. Малевич.

СПРОСТУВАННЯ.

У „Свободі" ч. 191, з дня 16 серпня, в рубриці „Як ми помагаємо Рідному Краєви" була поміщена збірка в сумі $32.45, які то гроші зібрано на 25-літній ювилею гром. Лёонтія і Анастасії Вих, та призначено на визвольну боротьбу. Тепер бажанням тих громадян є, щоби вислати на визвольну боротьбу $27.45, а $5 на „Жіночу Долю" в Коломиї.

Михайло Галькевич,
секр. 50 від., ОДВУ.

С О К.

Я бачив сон дивний, дивний,
Страшне було щось і бойче.
Багно бездонне, а за ним
В болоті вилось щось смердюче.

Це був кривавий змій-потвір.
Все ближче й ближче підсувався,
Широко пащу розявляв,
Довкруги дико розглядався.

І гинув. Диво: бачу знов
Юрби народу, мовний,
Юрби червоних салдатів,
Рогаті з боку легіони.

В руках нагайки, кайданки,
Прокляті глумління, дикі крики,
Десь-там озвався барабин,
Немов весільні музики.

В юрбі... Ох, Боже, страшний жах!
Обличча зморщки поорали,
Закута вола в данціохах,
Мов юрбу в неволю гнали.

А я, неначе муравель,
Потворі-звірю приглядався.
Натовп понуро поступав,
Ось, ось над пропасть наближався.

Вгору здіймались кайдучки
І людське шпігали тіло:
Крик підіймався: „Боже мій!"
І в мене серце заболіло.

За що стріпає той народ?
Куди провадить ця голота?
Аж тут багно, смердюча гниль,
В ній звір-потвір серед болота.

В цю мить прокинувсь я з жахом,
Обтер холодні каплі поту.
Згадав про сон дивний, дивний,
Про цю узброєну голоту.

Чи пекло справді на землі?
Подумав. Подумай, любий брате,
Вач: кождий мріє лиш про те,
Щоб міг над іншим панувати.

М. Костишин.

— Мамо, чи можу йти купатися?

— Ні, сину, вода занадто студена.

— А тато плаває!

— Так, одначе тато заасекурований.

Професор вертається з похорону й чваниться: — Про нас, професорів, уже ввійшло в звичку з насмішкою говорити, що ми забудькуваті, а ось я таки не забув цього вінця!

ПІСНІ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ,

(слова і мельодії Л. Лепкого)

НА МУЖЕСЬКИЙ ХОР

опрацював

Михайло Гайворонський

пісні:

1) Маєва нічка
2) Кладочка
3) Бо війна — війною
4) Твоє—твоє.

Пісні ці видала накладня „Червона Калина" у Львові.

Ціна чотирох пісень 25 центів. Головний склад на Америку в кнігарні:

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., (P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Студент відвідав приятеля саме при сніданку й питається його:

— Що ти пеш: каву чи чай?

— Не знаю. Господиня не сказала мені.

НЕДУЖІ МУЖЧИНИ І ЖІНКИ

ВИЛІКОВУЮ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ

як шкірні висипки, кровні недомагання, нервові недуги, хронічні чиряки, шлунок, кишкові і відхідові недуги, застарілі ослаблення, нюрайтіс (запалення нервів) і хронічний ревматизм, горло, легені, відхідові, і інші недуги мужчин і жінок, або маєте які інші недомагання, на яких ви нерозумієтеся, удайтеся до д-ра Зінса з довірям. Х-Рей і експлювація крови.

Вирікування спроможні і цілківиті. Умірковані ціни. — умови вигідні для вас.

ПОРАДА І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.

DR. ZINS
25 літ медичної практики
110 East 16 ST. N. Y.
(між 4тою Евеню і Ґрін Стріт).
ГОДИНИ: Денно від 9 рано до 8 веч.
В неділі від 9 рано до 4. пополудни.
Telephone: Main 3738.

ПОХІДНІ ОГОЛОШЕННЯ

РАДІО! РАДІО! РАДІО!

Направа радія: перерібка, вимінений хиби, заміна ямпок, поправлення спікера і фонографа — все це знаменито зробить Вам наш механік, за роботу гарантуємо. Пишіть або дзвоніть: MAJ. 103 Ave. A, New York City, або дзвоніть: Dry Dock 4-3752. 191-с

УКР. ПРАВОСЛАВНА громада гадає дяка. Мусить мати гарний голос, бути добрим диріґентом хорів, церковного і світського, і уміти добре і часто удушговувати представлення. Школу буде учити особний фахівець-учитель. Тільки визначений православний з переконання прошу голоситися на адресу:

Rev. Ir. J. BILANSKY,
6729 Michigan Ave., Detroit, Mich.

МИХАЙЛО ДРЕЙ
(MICHAEL DRAY),
масажист. Уживає найновших метод у лікуванню хорих людей по старі в невилікувані недуги. Інформації безплатно. 305
2145 MAPES AVE, BRONX, N. Y.
Телефон Fordham 7-10191.

МИ КУПУЄМО СТАРЕ ЗОЛОТО
"OLD GOLD"
Платимо готівкою найвищу ціну. Поломані перстені, старі годинники, брилянти, ланцюшки, ріжні золоті річи приносіть до нас. А. HILMAN, c/o Infantino, 240 Bowery (near Prince St.), New York. (U. S. Gov't Lic. No. 12-1972). 196-с

АДВОКАТ
В. КУЗЬМА
241 SPRINGFIELD AVENUE,
NEWARK, N. J.
над Банком Fidelity Union Trust Co.,
4-тий поверх.
Години: від 9 рано до 5. пополудні.
Telephone: Bigelow 3-7303.

„РИЗНИЦЯ"
СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ,
131 RIVERSIDE DRIVE (at W. 86 St.)
NEW YORK, N. Y.
Telephone: ENDICOTT 2-1618.
251 S. Olshanik.

СТАРОКРАЄВА УКРАЇНСЬКА
АПТИКА
9601—101 AVE., OZONE PARK, L. I.
МАЄ НА СКЛАДІ
Всякого рода аптикарські річи з найліпшого гатунку і по найтаньших цінах.
Варта прийти і з дальшої околиці. Услуга чесна і поради щиро удаємо. 161-
Запамятайте адресу:
9601 — 101 AVENUE (pir Woodhaven Blvd.), OZONE PARK, L. I.

ЛІКАРСЬКІ КНИЖКИ.

ДОМАШНИЙ ЛІКАР, велика ілюстрована докторська книжка, 900 сторін друку, в гарній оправі $5.50 в циратовій оправі з позолоченим обрезом $6.50. (На пересилку посилає те 50 цент.).

ПОРАДНИК ЛІКАРСЬКИЙ, докторська книжка, написана д-ром С. Дрималиком, 290 сторін друку, ціна з пересилкою $2.00. 192-с

SURMA BOOK & MUSIC CO.,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим подаємо до відома всім знайомим, що склеп з черевиками під назвою

JOHN THE SHOEMAN

під ч. 48 — 9-та ЕВЕНЯ,
(між 14-тою і 15-тою вулицями)
НЮ ЙОРК, Н. Й.
Тел.: WATKINS 9-0626.

Той склеп ми відкупили від Golda Shoe Co. Маємо на складі найліпші ЧЕРЕВИКИ по дуже приступних цінах для мужчин, жінок і дітей.

Просимо відвідати нас та переконатись. — З повищим,

Осип Шаровський,
Григорій Любінецький,
властителі.

Дороговказ: З долини міста 14-та ул. Crostown кара завезе аж на місце до 9-тої Евені. З гори міста 7-мо Евеня собвей, висісти на 14-тій ул. і пти 2 блоки в долину. Таксамо і Бруклина. 190,1-

Д-Р ЮРІЯ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРҐ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділю після умови.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРҐ.
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір в неділі після умови.
637 SO. 12th ST., NEWARK, N. J.
Tel. Bigelow 3-1657.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАЙМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Tel: Orchard 4-2583

СВІТОВА ВІЙНА ДВАНАДЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ. — 1. СЕРПНЯ. НІМЕЧЧИНА ПРОГОЛОСИЛА ВІЙНУ. (23)

„Німеччина проголосила Росії війну!" Ці слова пролунали на цілий світ у той час, коли деякі дипльомати ще думали, що загально-европейської війни не буде. В 7 год. 30 хвилин вечором 1-го серпня німецький амбасадор у Петербурзі, князь Пурталес, передав російському міністрови справ заграничних, Сазонову, декларацію свого уряду про початок війни Німеччини з Росією. Після цього російський уряд дав німецькому посольству потяг для відїзду в Німеччину.

У неділю, 2. серпня, в Парижі проголошено загальну мобілізацію цілої французької армії. Цей акт уряду відразу зелектризував усіх Французів і в цілій державі почалися патріотичні маніфестації. Співаючи Марселезу, Французи прирікали свою вірність державі й урядови та клялися відплатити Німцям за ганебний розгром французької армії під Седаном у 1871 році. Але дипльоматичні звязки з Німеччиною ще не були перервані.

В німецьких колах думають, що перший стріл, який почав війну між Німеччиною і Росією, був біля села Простків на російсько-пруському кордоні. Там по обіді 1. серпня російська патруля обстріляла німецьку патрулю, що появилася недалеко кордону. Німецька патруля відповіла. З того вивязалася коротка перестрілка. Ця перша сутичка не принесла шкоди ніякій стороні, але вона почала те, що завдало мілїонові стрільців у людях обом противникам.

У Вашингтоні президент Вилсон відбув нараду з секретарем стейту, Браеном. Рішено перевести до Америки всіх горожан, які захочуть вернутися з Европи. В Америці не лиш Українці вірили, що Росія буде розбита, але й російська газета „Русское Слово" писала: „Нема сумніву, що Росія скоро буде розбита", а далі: „На щастя Росії, її царизм, який дійшов уже до найвищої безличности і кпин над своєю вітчизною, розсиплеться попелом і пропаде навіки".